

tanításait követve a magánjogászok megvizsgálják a mai gazdasági és jogi állapotainkat, hogy megállapítsák, mennyiben felelnek meg azok Deák átfogó eszméinek és igyekeznek a deáki célkitűzéseket — lépésről lépésre haladva, — de haladva — megvalósítani. Mert Kölcsey szerint: „Korszereinti haladás: épen maradást jelent. Vesztegmáradás következése pedig: szenvedés.“ Az előadást követő vitában felszólaltak: Dr. Szladits Károly egyetemi tanár és Dr. Tihanyi Lajos ügyvéd. Az ülés dr. Beck Salamon zárószavával ért véget.

Előadás a dollárkérdésről. Dr. Goldberger József ügyvéd október hó 27-én az amerikai 1933-as dollárleértékelés következményeiről adott elő a Magyar Jogászegylet Civiljogi Szemináriumában. Az előadó szerint a 7600/1933. M. E. számú rendelet hibás jogalkotói lépés volt. Nem volt indokolt az amerikai jogszabályoknak átültetése olyan jogviszonyokra, melyek nem is esnének az amerikai jog hatálya alá. Ha az amerikai jogszabályalkotó a saját szuverénitása területén indokoltnak látta is, hogy az aranyzáradék érvényességét megszüntesse és a dollár aranytartalmának csökkentésével a dollár nemzetközi értékét csökkentse, ebből nem következik, hogy a magyar jogalkotó is törölje az aranyzáradékot, csökkent árfolyamon való fizetésre jogosítsa fel az adóst s így általános tartozáscsökkentés helyett az adósok szűkebb csoportjának nyújtson szeszélyes kedvezményt. A 16.301/1933. M. E. sz. rendelet, mely visszaállítja az aranyzáradék érvényességét, önellentmondó, mert az aranyzáradék kérdésében mellőzi az amerikai jog alkalmazását, a dollárleértékelés kérdésében azonban követi az amerikai jogot. Az előadó szerint azokra a jogviszonyokra, melyek magyar jog hatálya alá esnek, nem kellene alkalmazni sem az aranyzáradék érvényét megszüntető, sem a dollárt leértékelő amerikai jogszabályt. Azokra a dollártartozásokra vonatkozólag tehát, melyek nem esnek a fenti rendeletek hatálya alá, jelenleg is a régi dollár utolsó hivatalos árfolyamán, nem pedig a csökkent értékű dollár jelenlegi árfolyamán kell az átszámításnak történnie, mert a csökkent értékű dollár a magyar jog szempontjából más valuta mint az az (arany) dollár, melyben a felek 1933. május előtt a kötelmet kifizették. Állandósulnia kell annak a bírói gyakorlatnak, mely az adóst rendszerint a régi árfolyamon marasztalja fizetésre, hiszen akkoriban a dollár aranypénz nem volt s a felek külön kikötés nélkül is dolláron aranyértékű dollárt értettek. Az új dollárnak csak a neve és alakja azonos a régi dollárral, a dollárvaluta valójában megváltozott. A valuta lényege ugyanis az az eszmei egység, melyen a pénzrendszer felépül, ha ez az eszmei egység megváltozik, a valuta sem ugyanaz többé.

Az előadást vita követte, amelynek során Dr. Bernhard László, Dr. Keszthelyi Nándor, Dr. Grossmann László, Dr. Takács László, Dr. Vági József, Dr. Zoltán József, Dr. Szántó Imre, Dr. Meznerich Iván és Dr. Beck Salamon szólaltak fel.